

ก

อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

พระบรมราโชวาท

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช

“..ไม่ว่าจะประพฤติกการสิ่งใด ทหารจะต้องยึดมั่นในประโยชน์ของชาติของแผ่นดินเป็นใหญ่ ทั้งจะต้องระมัดระวังกายใจให้มั่นคงเที่ยงตรงในความสัตย์สุจริต และความสมัคปรสามานสามัคคี มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง อดทน และอดกลั้น มุ่งมั่นที่จะปฏิบัติหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ทั่วถ้วน พร้อมกันนั้นก็ต้องชวนชวนศึกษาวิชาการให้ชัดเจนชำนาญทันการณ์ทันสมัยไม่ยอมตัวเป็นคนล่าช้าหากมีอุปสรรคข้อขัดข้องอย่างใดอย่างหนึ่งเกิดขึ้น จะต้องปรองดองปรึกษาพิจารณา

ข

กันด้วยเหตุผล หลักวิชา และความมีสติให้รู้เท่าทันปัญหาอย่างแท้จริง แล้วร่วมกันปฏิบัติแก้ไขให้
คลี่คลายหมดสิ้นไปโดยมิชักช้า...”

*****

(พระราชทานแก่ทหารรักษาพระองค์ ในพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณตนและสวนสนามของ
ทหารรักษาพระองค์ วันอังคารที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๓๔ ณ ลานพระราชวังดุสิต)

ค

คำปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล

ข้าพเจ้า (ยศ ชื่อ สกุล) ขอกระทำสัตย์ปฏิญาณว่า

ข้าพเจ้า จักยอมตาย เพื่ออิสรภาพ และความสงบแห่งประเทศชาติ

ข้าพเจ้า จักอยู่ในศีลธรรม ของศาสนา

ข้าพเจ้า จักเทอดทูนและรักษาไว้ ซึ่งพระบรมเดชานุภาพ แห่ง
พระมหากษัตริย์เจ้า

ข้าพเจ้า จักรักษาไว้ ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

ข้าพเจ้า จักเชื่อถือผู้บังคับบัญชาและปฏิบัติตามคำสั่งอย่างเคร่งครัด
ทั้งจักปกครองผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความยุติธรรม

ข้าพเจ้า จะไม่แพร่งพรายความลับ ของทางราชการทหารเป็นอันขาด

จ

คำปรารภของ

ผู้บัญชาการทหารบก

กองทัพบก ของทุกชาติ ย่อมประกอบขึ้นด้วย กำลังพล และยุทธโศปกรณ์ ดังนั้น ชาติที่
ประสงค์จะพัฒนา กองทัพให้เจริญก้าวหน้า มีขีดความสามารถเหนือกว่าชาติที่อาจเป็นคู่อริใน
การทำสงครามให้ได้ จึงจำเป็นต้อง เร่งรัดพัฒนาองค์ประกอบของกองทัพ ทั้งสองประการ
ดังกล่าวข้างต้นให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

กองทัพบกไทยของเราได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนา ยุทธโศปกรณ์ เพื่อให้มี
ความทันสมัย มีประสิทธิภาพในการรบ ตามกำลังงบประมาณที่พอจะจัดหามาใช้ได้ แต่
กองทัพบกก็ยังเล็งเห็นว่า องค์ ประกอบที่สำคัญยิ่งกว่ายุทธโศปกรณ์ก็คือ “กำลังพล” หรือ “คน”
ซึ่งเป็นผู้ใช้ยุทธโศปกรณ์ ที่จะต้องมีความรู้ มีความสามารถ มีความมุ่งมั่นในการทำงานมีจิตใจ
รุกรบ มีความรักชาติ มีความเสียสละ และมีอะไรอีกหลายประการ อันเป็นองค์ประกอบของ
ความดีงาม ที่รวมเรียกว่า “อุดมการณ์”

เอกสาร “อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก” ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของคำสั่งกองทัพบก
ที่มีผลใช้บังคับตั้งแต่นี้ จึงสามารถใช้เป็นแนวทางให้กำลังพลในทุกหน่วยพึงยึดถือและ
ประพฤติปฏิบัติตามได้

พลเอก เศรษฐา ฐานะจาโร

(เศรษฐา ฐานะจาโร)

ผู้บัญชาการทหารบก

๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๑

ช
สารบัญ

	หน้า
พระบรมราโชวาทในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช	ก
คำปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล	ก
คำปรารภของผู้บัญชาการทหารบก	จ
บทที่ ๑ กล่าวทั่วไป	๑
บทที่ ๒ อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก	๕
บทที่ ๓ การแสดงออกของกำลังพลที่มีอุดมการณ์	๑๑
บทที่ ๔ การปลูกฝังอุดมการณ์	๓๕
บทที่ ๕ การประเมินผล	๔๕

บทที่ ๑ กล่าวทั่วไป

“อุดมการณ์” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ให้ความหมายว่า “อุดมคติอันสูงส่งที่จูงใจมนุษย์ให้พยายามบรรลุถึง” และให้ความหมายของคำว่า “อุดมคติ” ให้หมายถึง จินตนาการถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งความดี ความงามและความจริงทางใดทางหนึ่ง ที่มนุษย์ถือว่าเป็นเป้าหมายแห่งชีวิตตน”

อุดมการณ์ทางศาสนาหรือลัทธิ ก็ถือว่าเป็นระบบความเชื่อประเภทหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะพิเศษ ความเชื่อนั้นได้รับการยอมรับร่วมกันจากกลุ่มชนในสังคม จะต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับเรื่องที่มีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของชุมชน จะต้องเป็นหลักการที่โน้มน้าคนหันเข้าหา และอาศัยเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติและดำเนินชีวิตอย่างสม่ำเสมอ และความเชื่อนั้นจะต้องมีส่วนช่วยในการยึดเหนี่ยวคนในกลุ่มเข้าไว้ด้วยกัน หรือช่วยสนับสนุน ส่งเสริมให้คนนำมาใช้เป็นข้ออ้างในการทำกิจการต่างๆ ได้

ดังนั้น จึงพอสรุปได้ว่า “อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก” ตามความต้องการเพื่อการจัดทำเอกสารฉบับนี้ อาจมีขอบเขตครอบคลุมถึง มาตรฐานแห่งความดีงาม ที่จะจูงใจให้กำลังพลกองทัพบก มีความเชื่อว่า หากได้ประพฤติปฏิบัติแล้วตนเองจะอยู่ในแนวทาง ที่จะเป็นกำลังที่ดีที่สุด นั่นเอง

สำหรับความหมายของ “กำลังพลกองทัพบก” นั้น หมายถึง นายทหารสัญญาบัตร นายทหารประทวน พลทหารประจำการ พลทหารกองประจำการ ข้าราชการกลาโหมพลเรือน ลูกจ้าง รวมทั้งกำลังพลประเภทอื่น ซึ่งสังกัดอยู่ในส่วนราชการของกองทัพบก

วัตถุประสงค์ในการจัดทำเอกสารอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก มี ๔ ประการ ดังนี้

๑. เพื่อให้มีมาตรฐานของคุณลักษณะและแสดงออกถึงความมีอุดมการณ์ เพื่อให้กำลังพลของกองทัพบกได้นำไปปฏิบัติ ปรับปรุงตนเอง และสร้างเสริมให้ไปสู่ มาตรฐานที่กำหนดไว้
๒. เพื่อให้ทราบถึงวิธีและนำไปใช้ในการปลูกฝังอุดมการณ์แก่กำลังพล
๓. เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นใช้เป็นแนวทางในการตรวจสอบ ประเมินผลความมี อุดมการณ์ของกำลังพล

บทที่ ๒

อุดมการณ์กำลังพลของกองทัพบก

ตามเอกสารของสำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ฉบับ พ.ศ.๒๕๒๗ ได้กำหนด อุดมการณ์ของชาติไทย ไว้ว่า “การพิทักษ์ชาติ ปกป้องเอกราช อธิปไตย คู่ครองศาสนา เทิดทูนรักษาดำรงมั่นคงไว้ซึ่งพระมหากษัตริย์ขจัดความเหลื่อมล้ำทาง เศรษฐกิจสังคม บำบัดทุกข์ บำรุงสุข ประสานประโยชน์ถ้วนหน้ารักษาสีทิวทัศน์เสรีภาพ สร้างความ สามัคคี และคุณธรรม”

กองทัพบกได้กำหนดคำขวัญ อันมีลักษณะเป็น “อุดมการณ์ของ กองทัพบก” เพื่อให้ หน่วยรองของกองทัพบก ยึดมั่นในแนวทางเดียวกันว่า “เพื่อ ชาติ ศาสน์ กษัตริย์และประชาชน

สำหรับกำลังพลเป็นรายบุคคล นอกจากจะต้องยึดถืออุดมการณ์ ของชาติไทย และ อุดมการณ์ของกองทัพบกแล้ว ยังจำเป็นต้องยึดมั่น ถิ่นมั่นต่อคำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล และควรคำนึงให้จงหนักต่อพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ พระราชทานยศทหาร อันมี ข้อความที่เป็น พระบรมราโชวาทปรากฏไว้ทุกฉบับ ความว่า “..ให้ฟังคำสั่งผู้บังคับบัญชา เหนือตน และรักษาวินัยโดยเคร่งครัด จงเว้นการควรเว้น หมั่นประพฤติการควรประพฤติให้ต้องตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายและแบบธรรมเนียม จงทุกประการ..” ซึ่งหากพิจารณาให้ถ่องแท้แล้ว จะเห็นได้ว่าคำสัตย์ปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพลและพระบรมราโชวาทในประกาศพระบรม ราชโองการยศทหารนั้น ล้วนแต่มีความหมาย ในการเสริมสร้างอุดมการณ์ให้กับกำลังพลของ กองทัพบกเป็นรายบุคคลทั้งสิ้น

ในการนี้ หากจะได้พิจารณานานิยามศัพท์ที่กล่าวแล้วในบทที่ ๑ มาประกอบความหมาย ของอุดมการณ์ที่พึงยึดถือข้างต้น ก็จะทำให้ อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก มีนัยยะสำคัญว่า หมายถึง “การดำรงมาตรฐานแห่งความดีงามที่หากได้ประพฤติและปฏิบัติแล้วจะเป็นกำลังพล ที่ดีที่สุด มีความสมัครสมานสามัคคี สามารถอุทิศตน เพื่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์และประชาชน อย่างแท้จริง”

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้ว จะเห็นได้ว่าในระดับที่ยอมรับได้ของมาตรฐานแห่งความ ดีงามหรืออุดมการณ์ดังกล่าว จำเป็นๆ ต้องมีองค์ ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

๑. ความจงรักภักดี
๒. ความยึดมั่นในเกียรติยศและศักดิ์ศรีของทหาร
๓. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่
๔. ความเสียสละ

ดังนั้น ถ้ากล่าวโดยสรุปเพื่อการจดจำอย่างง่ายๆ แล้ว อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก ก็คือ
“การเป็นกำลังพลที่ดีที่สุด โดยมีความจงรักภักดี มีความยึดมั่นในเกียรติยศและศักดิ์ศรี
ของทหารมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่และความเสียสละ”

บทที่ ๓

คุณลักษณะและการแสดงออกของกำลังพลที่มีอุดมการณ์

๑. อุดมการณ์ในด้านความจงรักภักดี หมายถึง ความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และผู้บังคับบัญชา

ก. ความจงรักภักดีต่อชาติ มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ปกป้องและส่งเสริมเกียรติภูมิของชาติไทยในทุกโอกาส

ข) ปกป้องและรักษาเอกราชอธิปไตย หรือบูรณภาพ แห่งดินแดนของประเทศไทยยิ่งกว่าชีวิต

ค) แต่งเครื่องแบบหรือแต่งกาย ให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียม วัฒนธรรมไทยหรือประเพณีท้องถิ่น

ง) แสดงความเคารพธงชาติ ชงชัยเฉลิมพล หรือประดับธงชาติ ในสถานที่และเวลาที่เหมาะสมหากประดับร่วมกับธงชาติอื่นจะต้องไม่อยู่ในระดับต่ำกว่า

จ) ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมชาติด้วยความเสมอภาค โดยไม่คำนึงถึง เชื้อชาติ ศาสนา ฐานะ หรือถิ่นกำเนิด

๒) ทางวาจา โดย

ก) พูดและใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องตามอักขรวิธีหลีกเลี่ยงการใช้ภาษาต่างประเทศปะปนขณะที่พูดโดยไม่จำเป็น

ข) เสริมสร้างความเข้าใจเรื่องชาติบ้านเมืองในแนวทางที่ถูกต้อง เพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกภายในชาติ

ค) ไม่แพร่พรายความลับของทางราชการ

ง) ช่วยเสริมสร้างให้เกิดความเข้าใจเรื่องของชาติบ้านเมืองในทางที่ถูกต้อง

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) มีความภาคภูมิใจในความเป็นคนไทย

ข) มีความสำนึกต่อหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี

ค) มีความสำนึกและทดแทนบุญคุณของชาติ

ข. ความจงรักภักดีต่อศาสนา มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

- ก) ปฏิบัติตนให้เคร่งครัดตามหลักในศาสนาของตน
- ข) ไม่แสดงอาการดูหมิ่นเหยียดหยามหรือเบียดเบียนศาสนาอื่น
- ค) ให้การอุปถัมภ์ในโอกาสอันควร

๒) ทางวาจา โดย

- ก) อบรม สั่งสอน ตักเตือน คนในปกครองให้ยึดมั่นในหลักศาสนา
- ข) ไม่กล่าววาจาล้อเลียนถากถางบุคคลเรื่องใดๆ ในศาสนาอื่น

๓) ทางจิตใจ โดย

- ก) ยึดมั่นในหลักศาสนาของตนอย่างถูกต้อง
- ข) ชักจูงให้คนในปกครองพึงระลึกเสมอว่า ศาสนา เป็นที่พึง

ทางจิตใจของตนเองและสังคม

ค. ความจงรักภักดีต่อพระมหากษัตริย์ มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) เมื่อจะเข้าเฝ้าฯ ต้องแต่งเครื่องแบบหรือแต่งกายให้ถูกต้องและเรียบร้อย

ข) หมั่นฝึกซ้อมการประพาศปฏิบัติให้ถูกต้องตามประเพณีของข้าราชการในราชสำนักเมื่อเข้าเฝ้าฯ

ค) ยืน เดิน ลุก นั่ง ด้วยอาการสำรวม ในทุกโอกาสที่เข้าเฝ้าฯ ต้องไปถึงสถานที่ก่อนหมายกำหนดการ และจะกลับได้ต่อเมื่อเสด็จฯ ขึ้นหรือ เสด็จฯ กลับแล้ว เท่านั้น

ง) ถวายความเคารพ ถวายความปลอดภัย และถวายพระเกียรติในทุกโอกาส

๒) ทางวาจา โดย

ก) ใช้ราชาศัพท์ให้ถูกต้อง

ข) ไม่ควรนำความอันเป็นพระราชกระแสไปเอ่ยอ้างกับบุคคลอื่น

ค) ไม่นำกิจกรรมในราชสำนักหรือพระราชฐาน ไปเปิดเผยกับบุคคลอื่นโดยไม่สมควร

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) ยึดมั่นและเทิดทูนว่าสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นที่เคารพสักการะ
ผู้ใดจะละเมิดมิได้

ข) พร้อมที่จะสนองพระบรมราโชบาย หรือ พระราชดำริ
ง ความจงรักภักดีต่อผู้บังคับบัญชา มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ปฏิบัติตามคำสั่งที่ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมทหารอย่างเคร่งครัด

ข) ประพฤติปฏิบัติตามแบบอย่างที่ดีของผู้บังคับบัญชา

ค) สนองตอบต่อคำสั่ง หรือ นโยบายของผู้บังคับบัญชาโดยไม่ลังเล

๒) ทางวาจา โดย

ก) กล่าวยกย่องสิ่งที่ดีงามของผู้บังคับบัญชาในโอกาสอันควร

ข) งดเว้นหรือหลีกเลี่ยงที่จะอยู่ในวงสนทนาซึ่งกล่าวพาดพิงถึง
ผู้บังคับบัญชาในทางเสื่อมเสีย

ค) ไม่ควรนำผู้บังคับบัญชาไปกล่าวอ้างโดยที่ท่านมิได้สั่งการ

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) เชื่อฟังผู้บังคับบัญชาเหนือตน โดยเคร่งครัด

ข) มีความเคารพ ยกย่องและให้เกียรติแก่ผู้บังคับบัญชาทั้งต่อหน้า
และลับหลัง

๒. อุดมการณ์ในด้านความยึดมั่นในเกียรติยศ และศักดิ์ศรีของทหาร หมายถึง

ความเป็นผู้มีวินัย ความเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ และความเป็นผู้ที่มีคุณธรรม

ก. ความเป็นผู้มีวินัย มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ปฏิบัติตนให้ถูกต้องตามแบบธรรมเนียมของทหาร

ข) ปกครองดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาให้เป็นผู้ที่มีวินัย

๒) ทางวาจา โดย

ก) กำกับดูแล ว่ากล่าว ตักเตือน แก้ไข ผู้ใต้บังคับบัญชา มิให้
กระทำผิด

ข) หมั่นอบรมผู้อยู่ในปกครอง เป็นเนืองนิจ

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) พึงระลึกว่าวินัยเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้หน่วยอยู่ร่วมกันอย่างมี
เกียรติ เหนือกว่าหมู่มุชชะใดที่มีใจเหินห่าง

ข) ภูมิใจในเกียรติและความมีวินัยของตนเองที่จะไม่กระทำผิด
หรือเกลือกกลั้วกับอบายมุขหรือสิ่งชั่วช้าทั้งปวง

ข. ความเป็นผู้ที่ซื่อสัตย์ มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) กระทำตามที่ตนพูด หรือให้คำสัตย์ปฎิญาณไว้

ข) ไม่แสวงหาผลประโยชน์ใส่ตนในทางทุจริต

ค) หมั่นกระทำตนเป็นคนเปิดเผย ตรงไปตรงมา

๒) ทางวาจา โดย

ก) ไม่พูดเท็จหรือพูดกลับกลอก

ข) ไม่พูดเสแสร้ง หรือบิดพลิ้ว

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) ยึดมั่นในสิ่งที่ตนพูดไว้เสมอ

ข) ตระหนักว่า การกระทำที่สุจริต เป็นสิ่งสะท้อนให้เห็น

ถึงความซื่อสัตย์

ค. ความเป็นผู้ที่คุณธรรม มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ปฏิบัติต่อบุคคลอื่นด้วยความยุติธรรมเสมอ

ข) ให้ความรักความเมตตาแก่บุคคลอื่นเสมอหน้า ไม่เลือก

เชื้อชาติ เพศ ศาสนา ฐานะ หรือความแตกต่างด้านใดๆ ของบุคคล

๒) ทางวาจา โดย

ก) ใช้คำพูดที่สุภาพแก่บุคคลอื่นเสมอหน้ากันหลีกเลี่ยง

การพูดกับบุคคลหนึ่งบุคคลใดด้วยอารมณ์โกรธ

ข) ไม่พูดในทางเสียหาย ลับหลังผู้อื่น

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) มีหลักธรรมทางศาสนาหรือข้อบัญญัติทางกฎหมาย หรือประเพณีที่เคยปฏิบัติเป็นเครื่องมือช่วยเหลือในการวินิจฉัยที่จะตัดสินใจให้เป็นธรรมในเรื่องใดๆ

ข) ไม่ลำเอียงเข้าข้าง หรือไม่เข้าข้างบุคคลหนึ่งบุคคลใด ด้วยเหตุอันเกิดจาก ความรัก ความหลง ความโกรธ หรือความกลัว อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกัน

๓. **อุดมการณ์ในด้านความรับผิดชอบต่อนหน้าที่** หมายถึง ความรับผิดชอบต่อการกิจต่อเพื่อนร่วมงาน ต่อผู้ใต้บังคับบัญชา และต่อประชาชน

ก. ความรับผิดชอบต่อการกิจ มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ใช้ความพยายามทุกวิถีทางในการปฏิบัติให้สำเร็จ การกิจที่ได้รับมอบหมาย

ข) ทำงานด้วยความเสียสละ เวลา และความสุขส่วนตัว โดยไม่เห็นแก่ความเหน็ดเหนื่อย

ค) ปฏิบัติต่อการกิจด้วยการใช้สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ และความกล้าหาญ

๒) ทางวาจา โดย

ก) พูดจาเร่งเร้าให้เกิดความร่วมมือ ร่วมใจสร้าง จิตสำนึก แก่บุคคลอื่น

ข) หลีกเลี่ยงการกล่าวแสดงความท้อแท้ สิ้นหวัง

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) มีความภูมิใจต่อภาระหน้าที่ตามตำแหน่งของตน

ข) มีความหนักแน่น มุ่งมั่น โดยไม่ยอมท้อถอย

ค) มีความคิดริเริ่มในการเลือกวิธีการปฏิบัติด้วยความ รอบคอบ ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ข. ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมงาน มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

- ก) ให้ความร่วมมือตามกำลังความสามารถที่จะทำได้
- ข) ให้ความช่วยเหลือในคราวที่เพื่อนร่วมงานมีความจำเป็น

๒) ทางวาจา โดย

- ก) กล่าวถึงแต่สิ่งที่ดีงามของผู้อื่น
- ข) ไม่กล่าววาจายกตน ข่มผู้อื่น

๓) ทางจิตใจ โดย

- ก) พินิจพิจารณาให้เห็นคุณค่า หรือความดีเพื่อจะได้เห็น
ความสำคัญที่มีอยู่ในตัวของเพื่อนร่วมงาน
- ข) ไม่โอหัง เย่อหยิ่ง อวดดี ต่อผู้อื่น

ค. ความรับผิดชอบต่อผู้ใต้บังคับบัญชา มีคุณลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

- ก) ประพฤติปฏิบัติตนในทุกโอกาส ให้เป็นแบบอย่างที่ดี
แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา
- ข) ร่วมทุกข์ร่วมสุข หรือร่วมเป็นร่วมตายในเวลาวิกฤต
โดยไม่ทอดทิ้งกัน
- ค) สงเคราะห์ดูแลสวัสดิการ อย่างถูกต้องเหมาะสม
- ง) ปกครองด้วยความเป็นธรรม ตามแบบธรรมเนียมทหาร

๒) ทางวาจา โดย

- ก) กล่าวยกย่องชมเชยเมื่อกระทำดี และอบรมตักเตือนเมื่อ
กระทำผิด หลีกเลี่ยงการตำหนิ หรือดูต่ำ ต่อหน้าผู้อื่น
- ข) ตระหนักว่า วาจาหรือคำพูด เป็นสื่อที่มีผลต่อ

ผู้ใต้บังคับบัญชามากที่สุด

๓) ทางจิตใจ โดย

- ก) ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ใต้บังคับบัญชา ในโอกาส
อันควร
- ข) ให้ความเมตตา เสมือนเป็นคนในครอบครัวเดียวกัน

ง. ความรับผิดชอบต่อประชาชน มีลักษณะและการแสดงออก ดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ร่วมมือและสร้างความสัมพันธ์อันดีกับส่วนราชการ
พลเรือน องค์กรภาคเอกชน และประชาชน

ข) ช่วยเหลือและมีส่วนร่วมในการแก้ไข ในยามที่ประชาชน
ประสบกับปัญหาหรือภัยพิบัติตามความเหมาะสม

ค) สร้างผลงานเพื่อให้ประชาชนเชื่อถือ และเห็นความ
ปรารถนาดีของกองทัพบก

ง) ประพฤติและปฏิบัติตนต่อประชาชนทั่วไปด้วยความ
สุภาพและจริงใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก หรือผู้ด้อยโอกาส

๒) ทางวาจา โดย

ก) ไม่ใช้วาจาที่ก่อให้เกิดความแตกแยกในสังคม

ข) ไม่ใช้วาจาในลักษณะข่มขู่ผู้อื่น

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) มีความสำนึกและยึดมั่นในการปกครองระบอบ
ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

ข) พึงระลึกเสมอว่าประชาชน ทั่วไปเปรียบเสมือนญาติของตน

ค) ให้ประชาชนเชื่อมั่นในศักยภาพของกองทัพบกใน
การปกป้องผลประโยชน์และรักษาอธิปไตยของชาติ

ง) ให้เกียรติกับประชาชนและสังคม โดยการเข้าสมาคม
กับประชาชนทั่วไปด้วยความจริงใจ เพื่อให้เกิดความรู้สึกว่ากองทัพบกเป็นของประชาชนและ
พร้อมที่จะยื่นเคียงข้างประชาชนในทุกสถานการณ์

๔. **อุดมการณ์ในด้านความเสียสละ** หมายถึง การอุทิศเวลาและการแสดงความ
กล้าหาญโดยไม่คำนึงถึงเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อการปฏิบัติหน้าที่หรือเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

ก. **การอุทิศเวลา** เพื่อการปฏิบัติหน้าที่หรือประโยชน์ของส่วนรวม มี
คุณลักษณะและการแสดงออกดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) ขยันหมั่นเพียรในหน้าที่ การงาน อุทิศเวลาให้แก่การทำงานตลอดเวลา

ข) ไม่ปล่อยเวลาที่เหลืออยู่หลังจากการทำงานประจำให้เปล่าประโยชน์ควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้แก่ตนเอง และผู้ร่วมงานรวมทั้งรักษาสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงอยู่ในมาตรฐานตามเกณฑ์ที่กองทัพบกกำหนด

๒) ทางวาจา โดย

ก) พูดให้ชัดเจน กระชับ และตรงประเด็น

ข) พูดเฉพาะสิ่งที่สร้างสรรค์เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) เป็นคนตรงต่อเวลา

ข) พึงระลึกว่าเวลาเป็นสิ่งที่มีความสำคัญไม่ควรปล่อยให้ล่วงเลย

ไปโดยเปล่าประโยชน์

ข. การแสดงความกล้าหาญ โดยไม่คำนึงถึงเนื้อและชีวิตของตน เพื่อการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม มีคุณลักษณะ และการแสดงออกดังนี้

๑) ทางกาย โดย

ก) กระทำการเพื่อรักษาไว้ซึ่งพระบรมเดชานุภาพแห่งพระมหากษัตริย์ หรือเพื่อป้องกันชาติ ศาสนา และเกียรติของทหาร

ข) ทำการรบโดยมุ่งมั่นที่จะเอาชนะข้าศึก แม้จะเห็นภัยอันตรายจากข้าศึกมากเพียงใดก็ตาม

ค) ในกรณีที่ถูกจับเป็นเชลยก็จะพยายามต่อสู้ขัดขืนหรือหลบหนีในทุกวิถีทางเท่าที่จะทำได้ และจะไม่ยอมรับตำแหน่งหรืออามิสสินจ้างใดๆ จากข้าศึกเป็นอันขาด

๒) ทางวาจา โดย

ก) สั่งการด้วยความห้าวหาญแม้จะตกอยู่ในอันตรายก็ไม่แสดงความหวาดวิตกให้ผู้ใดเห็น

ข) ในกรณีที่ตกเป็นเชลยศึกจะไม่ยอมแพร่งพรายข่าวสารใดๆ อันจะเป็นอันตรายต่อเพื่อนร่วมชาติ

ค) ในฐานะเชลยศึกเมื่อถูกซักถามก็จะตอบแต่เพียงชื่อ ยศ หมายเลขประจำตัวและวันเดือนปีเกิดเท่านั้น โดยจะไม่ยอมตอบคำถามอื่น แม้จะถูกบังคับข่มขู่ใจเพียงใดก็ตาม รวมทั้งจะไม่ยอมรับด้วยวาจาหรือเป็นลายลักษณ์อักษร อันเป็นถ้อยแถลง ซึ่งแสดงการทรยศ ต่อชาติหรือต่อพันธมิตรไม่ว่าในทางใดๆ

๓) ทางจิตใจ โดย

ก) มีสติมั่นคงในเวลาวิกฤติ

ข) อุดหนุนต่ออุปสรรคทั้งปวง โดยไม่หวั่นเกรงต่อภัยอันตราย

ค) พึงระลึกถึงคำปฏิญาณตนต่อธงชัยเฉลิมพล โดย

ตระหนักว่าตนเองเป็นนักรบของชาติไทย จะปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อพิทักษ์เอกราชและอธิปไตยของชาติไทย

*****

บทที่ ๔

การปลูกฝังและการเสริมสร้างอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

กองทัพบก มีเจตนารมณ์ ที่จะให้กำลังพลกองทัพบกทุกคน ได้รับการปลูกฝัง อุดมการณ์เป็นพื้นฐานความรู้ที่อยู่ในจิตใจนับตั้งแต่แรกเริ่มเข้ามาเป็นสมาชิกใหม่ในกองทัพบก และเมื่อรับราชการแล้ว ก็ควรจะได้รับ การเสริมสร้าง เพื่อดำรงรักษาอุดมการณ์กำลังพล ให้ มั่นคงในจิตใจ อันจะเป็นเครื่องช่วยให้การปฏิบัติภารกิจหน้าที่ของแต่ละคน โน้มเอียงไปสู่ความ คิงาม ยิ่งๆ ขึ้นไป

ตอนที่ ๑ การปลูกฝังในโอกาสแรก

๑. บุคคลที่ต้องได้รับการปลูกฝัง ได้แก่ กำลังพลกองทัพบกทุกคนที่แรกเริ่มจะเข้า มาปฏิบัติหน้าที่ราชการในกองทัพบก ประกอบด้วย

ก. ประเภทนายทหารสัญญาบัตร คือ

- ๑) นักเรียนนายร้อย
- ๒) นักเรียนแพทย์ทหาร
- ๓) นักเรียนพยาบาลกองทัพบก
- ๔) นักเรียนวิชาทหารชั้นปีที่ ๔
- ๕) นักเรียนหลักสูตรข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นสัญญาบัตร
- ๖) นายทหารใหม่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาต่างประเทศ
- ๗) นายทหารประทวนที่ได้รับการเลื่อนฐานะเป็นนายทหารสัญญาบัตร
- ๘) นายทหารประทวนคุณวุฒิปริญญาตรี ที่ได้รับการคัดเลือกเป็น นายทหารสัญญาบัตร
- ๙) บุคคลอื่นนอกจาก ๘ ข้อข้างต้น ที่เป็นนายทหารสัญญาบัตรใหม่

ข. ประเภทนายทหารประทวน คือ

- ๑) นักเรียนนายสิบทุกเหล่า
- ๒) นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ ๑
- ๓) นักเรียนผู้ช่วยพยาบาลกองทัพบก
- ๔) นักเรียนดุริยางค์ทหารบก
- ๕) นักศึกษาหลักสูตรข้าราชการกลาโหมพลเรือนชั้นประทวนใหม่
- ๖) บุคคลอื่น นอกจากข้อ ๔ ข้อข้างต้นที่เป็นนายทหารประทวนใหม่

ค. ประเภทพลทหารและลูกจ้าง คือ

- ๑) พลทหารกองประจำการ
- ๒) พลอาสาสมัคร
- ๓) อาสาสมัครทหารพราน
- ๔) ลูกจ้างประจำ
- ๕) ลูกจ้างชั่วคราว
- ๖) บุคคลอื่นนอกจาก ๔ ข้อข้างต้น ที่เป็นประเภทต่ำกว่านายทหาร

๒. ความรับผิดชอบในการปลูกฝังอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

ก. สถาบันการศึกษาของกองทัพบกและหน่วยที่รับผิดชอบในการศึกษา อบรม กำลังพลตามข้อ ๑ ดังนี้

- ๑) โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า
- ๒) วิทยาลัยแพทยศาสตร์พระมงกุฎเกล้า กรมแพทย์ทหารบก
- ๓) วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก กรมแพทย์ทหารบก
- ๔) กรมการรักษาดินแดน
- ๕) โรงเรียนดุริยางค์ทหารบก
- ๖) หน่วยรับการบรรจุตั้งแต่ระดับกองพัน หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- ๗) กรมยุทธศึกษาทหารบก ในฐานะหน่วยรับผิดชอบในการกำกับดูแล

งานด้านการศึกษาของกองทัพบก และงานด้านอนุศาสนาจารย์

ข. ให้กรมยุทธศึกษาทหารบก อำนวยการ และกำกับดูแล การอบรมปลูกฝัง อุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก ในนามกองทัพบก

๓. วิธีการปลูกฝังอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก หน่วยรับผิดชอบตามข้อ ๒ อาจกระทำอย่างไร ดังต่อไปนี้

ก. พิจารณาเพิ่มวิชาอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบกเข้าในหลักสูตรเดิม ในอัตราส่วนของเวลาที่เหมาะสม

ข. จัดให้มีการอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความซาบซึ้ง ในอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

ค. จัดให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการเพื่อวัดผลและเพิ่มความรู้สำหรับผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจยังไม่ถึงระดับที่เหมาะสม

ตอนที่ ๒ การเสริมสร้างในโอกาสต่อไป

๑. บุคคลที่ต้องได้รับการเสริมสร้าง ได้แก่ กำลังพลทุกคน หลังจากเข้ามารับราชการแล้วในโอกาสอันสมควร เพื่อที่จะได้ไม่หลงลืม หรือละเลยอันจะเป็นเครื่องช่วยประคับประคอง ส่งเสริมให้ทุกคนมีเครื่องยึดเหนี่ยวในจิตใจ อันจะช่วยให้การประกอบกิจการงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

๒. ความรับผิดชอบในการเสริมสร้างอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

- ก) โรงเรียนเหล่า หรือ โรงเรียนสายวิทยาการ ทุกระดับของกำลังพลที่เข้ารับการศึกษา
- ข) สถาบันการศึกษาของกองทัพบกที่สูงกว่าระดับโรงเรียนเหล่า
- ค) ผู้บังคับหน่วย ตั้งแต่ผู้บังคับกองพัน หรือเทียบเท่าขึ้นไป
- ง) กำลังพลทุกคน

๓. วิธีการการเสริมสร้างอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

- ก) จัดให้มีวิชาอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก ในหลักสูตรตามแนวทางรับราชการตามความเหมาะสม
- ข) ในโอกาสที่มีการสอบคัดเลือกเพื่อเลื่อนฐานะเลื่อนตำแหน่ง หรือการสอบอื่นใดของทางราชการ ให้ผู้บังคับหน่วยพิจารณาแทรกวิชาอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก ไว้ด้วยทุกครั้ง
- ค) ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้นต้องจัดให้มีการอบรมเป็นครั้งคราว

*****

บทที่ ๕

การประเมินผล

๑. หน่วยรับผิดชอบ

ก. กรมจเรทหารบก ในนามกองทัพบก

ข. กรมกำลังพลทหารบก และกรมกิจการพลเรือนทหารบก รับผิดชอบ
ทางฝ่ายอำนวยการ เพื่อเสนอแนะกองทัพบกในการปรับปรุง แก้ไขส่วนที่บกพร่องหรือปรับปรุง
ให้ดีขึ้น

๒. แนวทางการประเมินผล โดย

ก. เฝ้าสังเกตการณ์ในห้วงระยะเวลา

ข. ตรวจสอบย้อนหลังเกี่ยวพฤติกรรมของหน่วย หรือบุคคลที่กระทำ
ละเมิดอุดมการณ์กำลังพลกองทัพบก

ค. การสำรวจทัศนคติ ด้วยการให้ตอบแบบสอบถาม เพื่อทราบผลในเชิงสถิติ

*****